

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

2014/2237(INI)

22.4.2015

NÁVRH ZPRÁVY

o snižování nerovností se zvláštním zaměřením na dětskou chudobu
(2014/2237(INI))

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

Zpravodajka: Inês Cristina Zuber

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	8

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o snižování nerovností se zvláštním zaměřením na dětskou chudobu (2014/2237(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte přijatou v New Yorku dne 20. listopadu 1989,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením přijatou v New Yorku dne 13. prosince 2006,
- s ohledem na článek 3 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na článek 24 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na revidovanou Evropskou sociální chartu,
- s ohledem na doporučení Komise ze dne 20. února 2013 nazvané „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“ (C(2013)778),
- s ohledem na zprávu Komise nazvanou „Zaměstnanost a sociální rozvoj v Evropě 2012“,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. února 2011 nazvané „Agenda EU v oblasti práv dítěte“ (COM(2011)0060),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. prosince 2010 nazvané „Evropská platforma pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení: evropský rámec pro sociální a územní soudržnost“ (COM(2010)0758),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. července 2006 nazvané „Směrem ke strategii EU o právech dítěte“ (COM(2006)0367) a na usnesení Parlamentu ze dne 16. ledna 2008 k této strategii¹,
- s ohledem na zprávu Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound) nazvanou „Třetí evropský průzkum kvality života – kvalita života v Evropě: dopad krize“,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound (2013) nazvanou „Třetí evropský průzkum kvality života – kvalita života v Evropě: sociální nerovnosti“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 27. listopadu 2014 o 25. výročí přijetí Úmluvy OSN o právech dítěte²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. července 2013 o dopadu krize na přístup

¹ Úř. věst. C 41 E, 19.2.2009, s. 24.

² Přijaté texty, P8_TA(2014)0070.

zranitelných skupin k péči¹,

- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2011 o Evropské platformě pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2011 o podobě ženské chudoby v Evropské unii³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2010 o úloze minimálního příjmu v boji proti chudobě a o prosazování společnosti sociálního začleňování v Evropě⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. října 2008 o podpoře sociálního začlenění a boji proti chudobě v EU, včetně dětské chudoby⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2008 o strategii EU o právech dítěte⁶,
- s ohledem na zprávu organizace Save the Children (Brusel 2014) nazvanou „Chudoba a sociální vyloučení dětí v Evropě“,
- s ohledem na zprávu Výzkumného úřadu UNICEF (2014) nazvanou „Děti recese: dopad hospodářské krize na kvalitu života dětí v bohatých zemích“,
- s ohledem na zprávu organizací EAPN a EUROCHILD (2013) nazvanou „Dosažení dobrých životních podmínek dětí – vykreslení dětské chudoby v EU“,
- s ohledem na zprávu výzkumného centra UNICEF Innocenti (2012) nazvanou „Měření dětské chudoby: nové tabulky s hodnocením dětské chudoby v bohatých zemích světa“,
- s ohledem na závěrečnou vědeckou zprávu organizace DRIVERS (Londýn, září 2014) nazvanou „Sociální nerovnosti v oblasti zdraví a rozvoje v raném dětství: celoevropský a systematický přehled“,
- s ohledem na statistiku EU v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC) z roku 2013,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 30. září 2009 nazvané „Práce a chudoba: na cestě k nezbytnému komplexnímu přístupu“,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 14. července 2010 nazvané „Dětská chudoba a dobré životní podmínky dětí“,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 10. prosince 2013 nazvané „Evropský minimální příjem a ukazatele chudoby“,

¹ Přijaté texty, P7_TA(2013)0328.

² Úř. věst. C 153 E, 31.5.2013, s. 57.

³ Úř. věst. C 199 E, 7.7.2012, s. 77.

⁴ Úř. věst. C 70 E, 08.03.12, s. 8.

⁵ Úř. věst. C 9 E, 15.1.2010, s. 11.

⁶ Úř. věst. C 41 E, 19.2.2009, s. 24.

- s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A8-0000/2015),
- A. vzhledem k tomu, že větší sociální nerovnost vede ke zvýšené dětské chudobě, neboť děti jsou věkovou skupinou, která je v 19 členských státech EU chudobou ohrožena nejvíce, a vzhledem k tomu, že sociální nerovnost zvyšuje znevýhodnění ve všech generacích a z údajů vyplývá, že rozdíl mezi bohatými a chudými se prohloubil v celé EU, včetně zemí s vyšším HDP;
 - B. vzhledem k tomu, že rozvrat příjmů má zásadní dopad na omezování cyklů sociální nerovnosti;
 - C. vzhledem k tomu, že v letech 2008 až 2012 vzrostl v Evropě (EU-27 + Norsko, Island a Švýcarsko) počet dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením téměř o jeden milion, přičemž jen v letech 2011 až 2012 se zvýšil o půl milionu¹, a vzhledem k tomu, že podle údajů Eurostatu z roku 2013 je 26,5 milionů dětí v EU-28 ohroženo tím, že se stanou obětmi chudoby nebo sociálního vyloučení; vzhledem k tomu, že v letech 2008 až 2012 se riziko chudoby a sociálního vyloučení v EU-27 zvýšilo z 26,5 % na 28 %; vzhledem k tomu, že v roce 2018 bylo v členských státech EU-28 ohroženo chudobou a sociálním vyloučením 28 % obyvatel mladších 18 let;
 - D. vzhledem k tomu, že je alarmující, že v zemích, jako je Estonsko, Řecko a Itálie, se od roku 2008 zdvojnásobil počet dětí, které si nemohou dovolit jíst dva dny po sobě maso, kuře nebo rybu;
 - E. vzhledem k tomu, že různé organizace poukazují na to, že hlavní příčinou zvyšující se chudoby dětí jsou tzv. úsporná opatření (značné omezení sociální podpory dětí a rodin, rostoucí nezaměstnanost, rozšiřování nejistých forem zaměstnání a zvyšování daňové zátěže), a UNICEF tvrdí, že rozpočtové škrty, zejména v zemích v oblasti Středozemního moře, zvyšují nerovnost a přispívají ke zhoršování životních podmínek dětí², čímž tyto politiky porušují práva dětí a představují porušení mezinárodních závazků vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte a z Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech;
 - F. vzhledem k tomu, že rodiny s jedním rodičem, zejména rodiny, v jejichž čele stojí matka samoživitelka, jsou více ohroženy chudobou nebo sociálním vyloučením (49,8 % v porovnání s 25,2 %), což je důsledkem feminizace chudoby a mzdové diskriminace žen oproti mužům;
 - G. vzhledem k tomu, že následky chudoby a sociálního vyloučení dětí mohou přetrvávat po celý život a pokračovat do dalších generací; vzhledem k tomu, že rozdíly ve vzdělání mezi dětmi z různého socioekonomického prostředí se zvětšily (v 11 zemích nepokrývají služby v oblasti vzdělávání dětí ve věkové skupině 0 až 3 roky více než 15 %);

¹ Save the Children, „Dětská chudoba a sociální vyloučení v Evropě“, Brusel 2014, s. 5.

² Výzkumný úřad UNICEF, „Děti recese: dopad hospodářské krize na kvalitu života dětí v bohatých zemích“, zpráva Innocenti, karta 12, Výzkumný úřad UNICEF, Florencie 2014.

- H. vzhledem k tomu, že výdaje na vzdělávání, zejména co se týče školních materiálů a dopravy, nesou ve většině zemí především rodiny;
- I. vzhledem k tomu, že dokonce i v zemích, kde je právo na zdraví zakotveno v právních předpisech, mnoho dětí nemá přístup k rodinnému lékaři nebo zubaři;
- J. vzhledem k tomu, že všechny děti mají právo na ochranu před zneužíváním, násilím a zanedbáváním a že jak vyplynulo z výzkumu, děti jsou více ohroženy v důsledku finančního tlaku uvnitř rodin a škrťů ve veřejných službách a takzvaná úsporná opatření vedou k většímu násilí vůči dětem;
- K. vzhledem k tomu, že rodiny, které jsou ohroženy chudobou, žijí s větší pravděpodobností v nezdravých a v nebezpečných oblastech a že v těchto podmínkách stále žije 17 % dětí v EU-28, přičemž v 15 zemích je toto číslo vyšší než průměr¹; v důsledku narůstajícího počtu případů vystěhování z důvodu neschopnosti platit za bydlení se děti ocitají v ubytovnách;

Doporučení

1. doporučuje členským státům, aby zvýšily množství, objem, rozsah a účinnost sociální podpory určené konkrétně dětem, ale i rodičům (například dávky v nezaměstnanosti), a aby podporovaly pracovněprávní předpisy, které rodinám zaručují sociální práva a zabezpečení a bojují proti nejistému zaměstnání;
2. doporučuje členským státům, aby jakožto nezadatelné právo dětí zavedly nebo posílily univerzální sociální dávky zaměřené na děti;
3. vyzývá Komisi, aby přestala doporučovat restrukturalizaci a škrty ve veřejných službách členských států, aby nepodporovala flexibilní pracovní vztahy a privatizaci veřejných služeb, což nevyhnutelně vede k oslabení sociálních práv dětí;
4. naléhavě žádá členské státy, aby prováděly a monitorovaly plány na snížení dětské chudoby, zaměřily se na nezadatelná práva dětí a stanovily si cíle v oblasti snížení chudoby a sociálního vyloučení dětí;
5. naléhavě žádá Evropskou komisi a Evropský parlament, aby využily příležitost, již nabízí přezkum víceletého finančního rámce v polovině období, a aby navýšily prostředky z Evropského sociálního fondu a z programu potravinové pomoci pro sociálně nejslabší skupiny a prověřily, zda jsou děti prioritou při přípravě programů a při provádění regionálních politik a politiky soudržnosti;
6. doporučuje, aby vnitrostátní rozpočty členských států obsahovaly viditelné a transparentní položky na náklady na boj s dětskou chudobou a státy tak plnily svou povinnost chránit děti;
7. vyzývá členské státy, aby přijaly právní předpisy za účelem ochrany nebo rozšíření práv souvisejících s mateřstvím a otcovstvím;

¹ EU-SILC, statistiky Evropské unie v oblasti příjmů a životních podmínek, 2014.

8. doporučuje členským státům, aby rozvíjely proaktivní sociální politiky, které brání chudobě a odchodu dětí z rodinného prostředí a zajišťují, že děti nebudou svěřovány do ústavní péče z důvodu chudoby;
9. doporučuje členským státům, aby všem dětem v každém věku, včetně raného dětství, zajistily přístup k bezplatnému kvalitnímu veřejnému vzdělávání a zabezpečily vhodný poměr počtu učitelů a dětí;
10. doporučuje členským státům, aby poskytovaly bezplatné školní materiály a dopravu do školy v době vyučování;
11. naléhavě žádá členské státy, aby zabezpečily všeobecnou, veřejnou, bezplatnou a kvalitní zdravotní péči, pokud jde o prevenci a primární péči, dostupnost diagnostiky, léčby a rehabilitace, zabezpečily ženám právo na sexuální a reprodukční zdraví tím, že zajistí zdravotní péči o novorozence a péči o matky před porodem a po porodu, zejména v případě předčasného porodu, a přístup k rodinným lékařům, zubařům a odborníkům na duševní zdraví všem dětem, a aby začlenily tyto aspekty do vnitrostátních a evropských strategií v oblasti veřejného zdraví;
12. doporučuje členským státům, aby poskytovaly nezbytnou podporu k zajištění práva všech dětí na kulturu, sport a volný čas se zaměřením na děti žijící v chudobě, děti z odlehklých oblastí, děti se zdravotním postižením a migranty;
13. vyzývá členské státy, zejména ty, v nichž jsou sociální nerovnosti větší, aby posílily sociální práva, která musí zaručovat stát, aby zvýšily počet pracovníků a odborníků ve službách sociálního zabezpečení a aby posílily lékařskou, psychologickou a sociální péči o mladé lidi;
14. doporučuje Komisi a členským státům, aby vypracovaly statistické metody, které budou zahrnovat vícerozměrné ukazatele pro měření chudoby a zohlední limity měření relativní chudoby a práci Rozvojového programu OSN a organizací UNICEF a OECD, jež přesahuje ukazatel AROPE;
15. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a členským státům.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Podle Úmluvy OSN o právech dítěte by všem dětem mělo být zajištěno právo na vzdělání, zdravotnické služby, bydlení, ochranu, účast na rozhodnutích, která se jich týkají, zájmovou činnost a volný čas, vyváženou stravu a výchovu v rodině. Úmluva však v EU není zdaleka naplněna.

Všechny zprávy naopak poukazují na nárůst dětské chudoby v Evropě. V letech 2008 až 2012 vzrostl v Evropě (EU-27 + Norsko, Island a Švýcarsko) počet dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením téměř o jeden milion, přičemž jen v letech 2011 až 2012 se zvýšil o půl milionu¹, v letech 2008 až 2012 vzrostlo riziko chudoby nebo sociálního vyloučení z 26,5 % na 28 % (20,8 % dětí žilo v rodinách s disponibilními příjmy, které nedosahovaly ani 60 % celostátního průměru, 9 % dětí žilo v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce a 11,8 % v domácnostech trpících hmotnou nouzí); podle údajů Eurostatu z roku 2013 bylo v EU-28 ohroženo v roce 2013 chudobou a sociálním vyloučením 26,5 milionu dětí. Vezmeme-li však v úvahu údaje UNICEF, které kombinují údaje Eurostatu a OECD, bylo zjištěno, že v letech 2008 až 2013 žilo 1,6 milionu dětí ve 30 zemích Evropy ve vážné hmotné nouzi².

Alarmující je, že procento dětí žijících v absolutní a dlouhodobé chudobě (více než 3 roky) narůstá a že v zemích, jako je Estonsko, Řecko a Itálie, se od roku 2008 zdvojnásobil počet dětí, které si nemohou dovolit jíst maso, kuře nebo rybu dva dny po sobě.

Dětská chudoba vzrůstá spolu s prohlubováním sociálních nerovností a je známo, že v zemích s vyšší mírou sociální nerovnosti je rovněž s větší pravděpodobností vyšší míra chudoby a sociálního vyloučení dětí. Propast chudoby, jíž se měří vzdálenost mezi hranicí chudoby a příjmem lidí, kteří žijí pod touto hranicí, se prohloubila, což znamená, že chudoba se zintenzivnila. Od roku 2008 se v EU-27 zvýšilo procento dětí žijících v chudobě, jejichž rodiče mají nižší úroveň vzdělání, z 55,3 % na 61 %, zatímco u dětí, jejichž rodiče mají vyšší vzdělání, došlo ke zvýšení pouze o 0,5 %³. Je rovněž známo, že děti narozené v EU v hospodářsky znevýhodněných čtvrtích nebo oblastech, jejichž rodiče mají nízkou úroveň vzdělání a zaměstnání nebo jejichž rodiče jsou migranti, mají s větší pravděpodobností omezený přístup ke zdravotnickým službám a ke vzdělání, což je trend, který od roku 2008 posiluje, a že rodiny s jedním rodičem, zejména rodiny s matkami samoživitelkami, jsou více ohroženy chudobou nebo sociálním vyloučením (49,8 % ve srovnání s 25,2 %), přičemž se situace zhoršuje, pokud je rodič nezaměstnaný.

Sociální nerovnost zvyšuje znevýhodnění ve všech generacích a negativní následky chudoby a sociálního vyloučení dětí mohou přetrvávat po celý život, neboť kognitivní a společensko-hospodářské dovednosti se vytvářejí v prvních letech života, což znamená, že negativní politická opatření přijímaná v současnosti budou mít nevratný nepříznivý dopad na život těchto lidí a na společnost.

Mezi faktory, které dětskou chudobu ovlivňují nejvíce, patří opatření za účelem přerozdělování bohatství a politika v oblasti práce⁴, zejména výše mezd a sociální práva.

¹ Save the Children, „Dětská chudoba a sociální vyloučení v Evropě“, Brusel 2014, s. 5.

² Výzkumný úřad UNICEF, „Děti recese: dopad hospodářské krize na kvalitu života dětí v bohatých zemích“, zpráva Innocenti, karta 12, Výzkumný úřad UNICEF, Florencie 2014, s. 3.

³ Save the Children, „Dětská chudoba a sociální vyloučení v Evropě“, Brusel 2014, s. 18.

⁴ Save the Children, „Dětská chudoba a sociální vyloučení v Evropě“, Brusel 2014, s. 5.

Vlády v některých zemích se však řídí pokyny orgánů EU a snížily sociální podporu dětem a rodinám. Například v Portugalsku přestalo v letech 2010 až 2013, což se shoduje s obdobím programu trojky, pobírat přídavky na děti téměř milion dětí a v letech 2010 až 2012 přestalo mít nárok na sociální dávky 46 342 rodin. Není náhodou, že země s nižším výskytem dětské chudoby (skandinávské země, Rakousko, Slovinsko a Nizozemsko) jsou zeměmi se silnějšími sociálními politikami, pokud jde o přístup k bydlení, podporu v nezaměstnanosti, příspěvky na nejmenší děti a přístup ke vzdělání, zatímco země, které do těchto opatření investují méně, jako je Řecko, Itálie, Portugalsko, Polsko a Španělsko, mají vyšší míru dětské chudoby¹.

Různé organizace se proto shodují na tom, že hlavní příčinou zvýšené dětské chudoby jsou takzvaná úsporná opatření (zásadní snížení sociální podpory pro děti a rodiny, růst nezaměstnanosti, šíření nejistých pracovních míst a zvyšování daňové zátěže). UNICEF konstatuje, že škrty v rozpočtech, zejména v zemích v oblasti Středozemního moře, zvyšují nerovnost a přispívají ke zhoršování životních podmínek dětí. Tyto politiky tak porušují práva dětí a představují porušení mezinárodních závazků v rámci Úmluvy o právech dítěte a Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

Chudoba má mnoho rozměrů a je třeba ji chápat nejen jako neschopnost pokrýt základní potřeby dětí, jako je jídlo, oblečení a bydlení, ale i jako nedostatečný přístup ke vzdělání a ke kvalitním zdravotnickým službám a nemožnost účastnit se sportovních, kulturních a jiných volnočasových činností. Na druhou stranu potřeby, které děti pociťují, přímo souvisí se sociální situací rodiny, a proto řešení problémů dětí znamená z velké části řešení problémů rodin.

Důležité je, aby členské státy zvýšily množství, objem, rozsah a účinnost podpory a sociálních dávek zaměřených konkrétně na děti, ale i na rodiče (například dávky v nezaměstnanosti nebo zvýšené dávky související s mateřstvím a otcovstvím), aby podporovaly pracovněprávní předpisy, které rodinám zaručují sociální práva a zabezpečení a bojují proti nejistému zaměstnání, nezákonnému přijímání pracovníků a jejich vykořisťování, a aby přitom jakožto nezadatelné právo dětí zaváděly nebo posilovaly všeobecné sociální dávky zaměřené na děti. Je důležité, aby Evropská komise jednala v souladu s doporučeními, která přijala dne 20. února 2013², přestala doporučovat restrukturalizaci a škrty ve veřejných službách členských států, a aby místo toho navrhla soudržnější politiku zvyšování a přerozdělování finančních prostředků EU. Za tímto účelem je rovněž důležité zrušit správu ekonomických záležitostí a rozpočtovou dohodu. Důležité je rovněž to, aby členské státy a Evropská komise považovaly děti za prioritu při přípravě programů a při provádění regionálních politik a politiky soudržnosti, využívaly Evropský sociální fond na opatření za účelem snížení dětské chudoby a stanovily cíle v oblasti vymáhání, které by měly být pravidelně sledovány. Členským státům se také doporučuje, aby vnitrostátní rozpočty členských států obsahovaly viditelné a transparentní položky na náklady na boj s dětskou chudobou a státy tak plnily svou povinnost chránit děti pomocí prováděcích plánů a plánů majících za cíl sledování snižování dětské chudoby, zaměřených na nezadatelná práva dětí a stanovujících cíle v oblasti snížení

¹ Save the Children, „Dětská chudoba a sociální vyloučení v Evropě“, Brusel 2014, s. 12 (na základě tematické studie Evropské komise o politických opatřeních týkajících se dětské chudoby z roku 2008 a dokumentu Výboru pro sociální ochranu o řešení a prevenci dětské chudoby z roku 2012).

² „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“:

http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2014-0070-def_1_3 (C(2013)778), 2013.

chudoby a sociálního vyloučení dětí.

Příležitost, již nabízí přezkum víceletého finančního rámce v polovině období, by Evropská komise a Evropský parlament měly využít k navýšení prostředků z Evropského sociálního fondu a z programu potravinové pomoci pro sociálně nejslabší skupiny a k převodu prostředků vyčleněných například na politiku zahraniční bezpečnosti na boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Je rovněž důležité, aby Evropská komise zavedla evropský minimální příjem, jak jej obhajuje Evropský parlament v usnesení z roku 2010 o úloze minimálního příjmu v boji proti chudobě a o prosazování společnosti sociálního začleňování v Evropě (2010/2039(INI)).

První roky života před povinnou školní docházkou jsou pro rozvoj dětí důležité, neboť v těchto letech si děti vytvářejí základní dovednosti. Přístup ke vzdělání má významný vliv na sebevědomí, na schopnost zapojit se do společenského života a na kvalitu zdraví. Průměrná míra poskytování vzdělávacích služeb dětem ve věku od 0 do 3 let je však přibližně 30 %¹ a v 11 zemích (Rumunsko, Polsko, Slovensko, Česká republika, Bulharsko, Litva, Maďarsko, Malta, Rakousko, Chorvatsko a Lotyšsko) nedosahuje ani 15 %, přičemž pro děti z nejhudších rodin je péče o děti ještě hůře přístupná². Na druhé straně dosahovala průměrná míra předčasného ukončení školní docházky v EU v roce 2012 13 % a v některých zemích tato míra překročila 20 %³. Proto se členskými státy doporučuje, aby všem dětem v každém věku, včetně raného dětství, zajistily přístup k bezplatnému kvalitnímu veřejnému vzdělávání a zabezpečily vhodný poměr počtu učitelů a dětí. Rovněž se členskými státy doporučuje, aby poskytovaly bezplatné školní materiály a dopravu do školy v době vyučování.

Dětem narozeným v chudobě hrozí větší riziko chronických onemocnění a mívají více zdravotních problémů. Dokonce i v zemích, kde je právo na zdraví zakotveno v právních předpisech, je mnoho dětí, které nemají přístup k rodinnému lékaři nebo zubaři z důvodu nedostatečných veřejných služeb, nedostatku léčivých přípravků nebo vysokých nákladů. V rodinách z nižších socioekonomických vrstev je rovněž mnohem vyšší míra dětské úmrtnosti.

Ekonomické problémy rodin mají také vliv na nárůst problémů s psychickým zdravím u rodičů a na vyšší míru rozpadu rodin, což se bezpochyby odráží na psychickém zdraví a sociálním zázemí dětí.

Je ostudné, že v takových zemích, jako je Portugalsko, se více prostředků vydává na platbu úroků ze státního dluhu než na veřejné zdravotnické služby. Doporučuje se proto členskými státy, aby zabezpečily všeobecnou, veřejnou, bezplatnou a kvalitní zdravotní péči, pokud jde o prevenci a primární péči, dostupnost diagnostiky, léčby a rehabilitace, zabezpečily ženám právo na sexuální a reprodukční zdraví tím, že zajistí zdravotní péči o novorozence a péči o matky před porodem a po porodu, zejména v případě předčasného porodu, a přístup k rodinným lékařům, zubařům a odborníkům na duševní zdraví všem dětem, a aby začlenily tyto aspekty do vnitrostátních a evropských strategií v oblasti veřejného zdraví.

Je třeba poznamenat, že 11 % dětí žije v rodinách, které vydávají více než 40 % svého

¹ EU-SILC, statistiky Evropské unie v oblasti příjmů a životních podmínek, 2013.

² Výbor pro sociální ochranu, „Řešení a prevence dětské chudoby“, 2012.

³ EU-SILC, statistiky Evropské unie v oblasti příjmů a životních podmínek, 2013.

disponibilního příjmu na bydlení (v Řecku je jich 38 %), a poslední zprávy Evropské federace národních organizací pracujících s bezdomovci uvádí, že v ubytovacích zařízeních pro osoby bez domova se objevuje stále více žen, mladých lidí a rodin s dětmi, přičemž nejvíce jsou zastoupeny děti migrantů. Členské státy se vyzývají, aby nevyužívaly možnosti zabavení a propadnutí bydlení, jestliže rodiny nemají dostatečný příjem na zabezpečení živobytí, ani daňových exekucí.

Členskými státy se také doporučuje, aby poskytovaly nezbytné dotace k zajištění práva všech dětí na kulturu, sport a volný čas se zaměřením na děti žijící v chudobě, děti z odlehklých oblastí, děti se zdravotním postižením a migranty. Je důležité posílit sociální práva, která musí zaručovat stát, zvýšit počet pracovníků a odborníků ve službách sociálního zabezpečení a posílit lékařskou, psychologickou a sociální péči o mladé lidi, aby byly děti chráněny před zneužíváním, násilím a zanedbáváním.